

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1618. usque ad annum 1620

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118847

§. 69. Ludovici XIII. Regis expeditio in rebelles calvinistas Bearnenses.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67326](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67326)

que, qui eidem adhæserint, perduelles Sæc. XVII.
fore pronuntiabat: Sub idem tempus A.C. 1620.
Lediguerius, & Castillonius, præcipua
sectæ capita, Parisiis agebant, qui pla-
cando Regi communibus suffragiis in-
cumbentes, Calvinistarum postulata ad
hæc tria capita, de Senatoribus assu-
mendis, Lectora restituenda, & de se-
curitatis urbibus redigebant, eaque so-
luto conventu a Rege subscribi petebant:
Ad hæc Rex, post semestre facturum
se satis reposuit.

§. LXIX.

*Ludovici XIII. Regis expeditio in
rebelles Calvinistas Bearnenses.*

Verumtamen nequidem expectato hu- Gramond.
jus semestris decursu Vivarienses l, c.
Calvinistæ primi arma corripuere, ex Daniel hist.
quorum perfidia ingens postmodum de France
belli incendium adversus Regem exar- tom. 10. 1
fit; quippe, inquit Gramondus, *pars est
novæ sectæ, odisse Principes, quibus natu-
ra debetur obsequium, adeo in statum popu-
larem inclinant hæreticorum cetatis nostræ
studia. Semper Calvinistis rudimenta fue-
re, destructio & ruina Principum. Te-
stes Ordines Batavi, qui exacto Sæculo Re-
gum pertæsi, excussere Hispanum jugum,
gens hodie facta suo libera: testis Geneva
olim Ducis Sabaudi feudum illustre, cui*

R r 5

deces-

Sæc. XVII. *decessere jura Domini vi doctrinæ, quæ
A. C. 1620. Principes pati nequit. Et ne memorem in
Germania tot & tantas urbes in libertatem
item assertas per hæresim: testes Sectarii
Gallicæ, qui ab Henrico secundo ad Ludo-
vicum decimum tertium in id contendere
vim omnem, ut per calcatos Reges viam
sibi in libertatem facerent. Hinc prima
mali labes, hinc bellum atrox, cui accingi-
mur: hæc belli causa publica, ab odio in
Reges. Hoc in Reges suos odium in
Vivariensi populo magis adhuc accen-
debant Prædicantes, gens desidiofa, qui
pessimo apud Gallos exemplo ingerunt se
publicis juxta & privatis rebus, jus in om-
nibus pro libidine usurpantes; cum enim
Chambaudi Præfecti Catholicis infen-
sissimi Vidua Chaylano Vice - Comiti
Viro apprime Catholico nupsisset, mox,
incentoribus Ministellis, populus ac
Nobilitas urbi circumjecta ad seditio-
nem provocatur: Brisonus quoque vir
audax, & Calvinistarum ea in Provin-
cia Caput, unacum Tavernolo sectæ
suæ socios in agmina distribuit, ac Pri-
vatium urbem, arcemque, in quam
Chaylanus cum conjuge sua confugere
cogebatur, tota armorum vi obsidet.
Accurrerat tamen tempestive Mommo-
rancius, qui captis Villanova, Valou-
sio aliisque locis munitis, urbem ar-
cem-*

cemque Privatianam expugnavit, facta **Sæc. XVII.**
 has in leges conventionem. **A. C. 1620.**

- I. *Præfidiarii armis suis exuti ex arce discedant, postquam petitam humillime a Rege veniam, a Mommorantio impetraverint.*
- II. *Diruantur munimenta qualiacunque urbem inter, & castrum constructa, ex quo obsessa est civitas.*
- III. *Brisonus & Tavernolus quandocunque in Mommorantii manus inciderint, arbitrio ipsius subjaceant.*
- IV. *Regis exercitus, quem peditum millia sex, mille alarii componunt, oppidanorum impensis per sex dies alatur.*

Firmatis utrinque his legibus, Mommorancins fidei Catholicæ usum restituit, & procurandæ arci Præfectum imposuit Sanpalesium, qui a Sectariis clandestina in urbe consilia agitari edoctus, munimenta inter arcem & urbem ab eis constructa solo æquari præcepit. Verum mox oppidani convocato consilio novam seditionem conflant, eademque munimenta, quæ diruere jubebantur, firmanda, imo & augenda decernunt. Non tulit audaciam Sanpalesius, qui absdubio displois in urbem tormentis bellicis seditiosos ad obsequium revocasset, nisi Brisonus cum suis in opem accurrisset, quem tamen postea Mommorancius, non tamen
 fine

Sæc. XVII. sine mutua cæde, domaverat: Rex
 A. C. 1620. vero, cum edicta sua passim sperni, ac
 Calvinistarum omnium animos in arma,
 & rebellionem inclinari cereret, die
 decima Octobris Burdegala, Bearniam
 contendit, prono in pacem animo, si
 ad obsequium redirent Bearnenses, e-
 dictoque nuper promulgato subscribere-
 rent; non enim primo impetu auctori-
 tatem suam armis vindicandam esse
 censebat, ne Sectariorum contumacia,
 calamitate publica plecteretur. Igitur
 Rex continuato itinere die decima ter-
 tia ejusdem Mensis Granatam pervenit,
 ubi Palensis Curia Advocatus obviam
 occurrens, jamjam in Senatu Regis
 edictum fuisse approbatum testabatur,
 ac hucusque dilatæ executionis veniam
 postulans, per omnia sacra supplicabat,
 ne Rex ulterius progredi vellet: For-
 ceus quoque Præses, qui Calvinistis
 clam favebat, nullum non movebat la-
 pidem, ut Regem a profectioe diver-
 teret, asserens, fore se imparem miti-
 gandæ Bearnensium feritati, si Rex ar-
 mata manu hanc Provinciam adire vel-
 let, cui tamen Rex subridens respondit:
si tu ad mandata mea exequenda nimium in-
firmus es, ut copiis meis te adjuvem, ne-
cesse est. His dictis die decima quinta
 Octobris Rex Palum urbem ingressus
 est, sibi tamen a Magistratu publicos
 hono-

hones exhiberi noluit, eoquod ibi- Sæc. XVII.
dem nec Catholico ritu sacratum Tem- A. C. 1620.
plum, nec Sacerdotes essent. Non-
dum Rex bidui spatio in urbe mora-
batur, & jamjam hæc ipsa Regis mo-
ra Calvinistis suspicionem ingerebat,
quocirca ut illum famis metu urbe ex-
cedere compellerent, studiose horrea
celarunt, vina humo suffoderunt, an-
nonæ pretium immodice auxere, om-
nemque rem frumentariam distraxe-
runt. Adeo exosa erat hisce Calvini-
stis Regis sui clementissimi præsentia.
Porro Rex die decima octava ejusdem
Mensis ad Navarræam arcem longe mu-
nitissimam contendit, quam Salesius
illius Præfectus, Vir octogenario ma-
jor, etli Calvini sectam profiteretur,
Regis tamen sui præsentia territus præ-
ter omnem expectationem ultro eidem
tradidit, huic vero Senilargiter remu-
nerato Rex Royanum Religione Catho-
licum suffecit, Catholicamque Religio-
nem eadem die, qua ante quinquagin-
ta annos abolita erat, restituit, sacrum-
que solemne, cui interfuit, celebrari
jussit. Inde altera die Palum rever-
sus, edictum promulgari præcepit, cu-
jus articuli erant sequentes. I. Epi-
scopi & Abbates Benarnenses ex Veteri
ritu in Parlamento sedant, & cen-
seant.

II. Re-

Sæc. XVII. A.C. 1620. II. Restituantur Clero bona mobilia, & immobilia, qualia ab antiquo possedit, Episcopisque posthac in provincia autoritas sit, qualem decessores ipsorum habuisse constat.

III. Navarra inferior, & Bearnia principatus Galliaë uniantur sub uno Parlamento.

IV. Proscribatur Perfanorum (*) usus, Gentis seditioni assuetæ, cujus munus est ciere indigenas in rebellionem & nefas.

Exequendis porro hisce articulis Rex Auberium, & Fabrum Tarabellum libellorum in Regia Magistros delegabat, ipse vero Episcopis suas restituit Ecclesias, & Catholicis Paviense Templum, quod Calvinistæ antea sibi usurpaverant: postea peracta re Divina solemnitas habebatur supplicatio, tanta omnium Ordinum veneratione & frequentia, eoque populi concursu, ut in hanc urbem unacum Religione ipsa Roma translata videretur. Umbellam, sub qua Sanctissima Eucharistia gestabatur, quatuor deferebant Principes oculis in terram demissis, composito ad reverentiam vultu, ad humilitatem gressu,

(*) Perfani vocabantur Cantones seu Pagi, in quos Bearnia distribuebatur, eorum Tribuni subditos armandi potestatem habebant.

gressu, & ore ad pietatem: Sequebatur detecto capite, cereo ad manum accenso Catholicæ fidei vindex Ludovicus Rex Christianissimus, ad cuius aspectum fremebant Hugonotæ, triumphabant Catholici, festive acclamantes: *Vivat Rex!* Expleta sacra hac adeo gloriosa & incruenta expeditione, Rex Burdegalam reversus, die septima Novembris Parisios ingressus est, spe fretus, Calvinistas, qui sola Regis sui præsentia intra quinque dierum spatium ad officium redacti sunt, deinceps jussis suis ad amissim obtemperaturos.

Sæc. XVII.
A. C. 1620.

§. LXX.

Plures Hugonottarum conventus in variis Franciæ urbibus.

Attamen Rege vix a Paviensi urbe digresso, Hugonotæ, quos nequam veritatis amor, sed Catholicæ Religionis odium in sectæ suæ fanatico pertinacius detinuerat, rursus seditiosa adversus Regem suum consilia agitare cæperant: Ut autem orbi fucum facerent, ac rebellionis ignominiam a se averterent, Germaniæ Principum & rebellium Bohemorum exemplo, se non regi suo, sed invidis & calumniatoribus suis resistere, ac nonnisi pro

Serres Hist. Franc.

pag. 961.

Gramond.

& Calmet

l. c.

Theatr. Hist.

cap. 5. p. 782.

Merc. Gal-

lob. tom. 9.

l. 2. p. 279.

pro